

ประภัสสร ชูวิเชียร : พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช กับ การวิเคราะห์ด้านประวัติศาสตร์ศิลปะ (ART HISTORICAL ANALYSIS ON PHRA BOROMATHAT CHEDI NAKHON SI THAMMARAT) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.ศักดิ์ชัย สายสิงห์. 227หน้า. ISBN 974-464-108-8

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสนอมุมมองในการวิเคราะห์ด้านประวัติศาสตร์ศิลปะขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช เนื่องจากการศึกษาที่ผ่านมาอิงอยู่กับข้อมูลเอกสารตำนานเป็นหลัก ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบถึงอายุการสร้างที่แท้จริงขององค์พระบรมธาตุได้ จากการวิเคราะห์ ทำให้สามารถคลี่คลายประเด็นปัญหาขององค์พระบรมธาตุเจดีย์ออกเป็น 3 ประเด็นใหญ่ๆคือ

1. องค์พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช ได้รับการสร้างขึ้นเป็นครั้งแรกในห้วงเวลาพุทธศตวรรษที่ 18 โดยได้รับอิทธิพลด้านรูปแบบจากเจดีย์ระดับ "มหาสถูป" ของลังกาในช่วงพุทธศตวรรษเดียวกันมาผสมผสานกับรูปแบบของสถาปัตยกรรมศิลปะศรีวิชัยที่พบในภาคใต้ของประเทศไทย การให้รูปแบบของเจดีย์ในศิลปะลังกาสอดคล้องกับศิลปะในท้องถิ่นเช่นนี้ ได้พบตัวอย่างอยู่ในศิลปะพุกามในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกันด้วย ส่วนการซ่อมแซมองค์พระบรมธาตุเจดีย์และสิ่งก่อสร้างในอาณาบริเวณโดยรอบเชื่อว่าเกิดขึ้นในสมัยอยุธยาเป็นส่วนใหญ่

2. เจดีย์รายทรงปราสาท ที่ตั้งอยู่บริเวณนอกระเบียงคดด้านทิศตะวันออกของพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นแบบจำลองของพระบรมธาตุเจดีย์องค์เดิมในศิลปะศรีวิชัย แท้จริงแล้วเป็นเจดีย์รายที่สร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนปลาย ราวพุทธศตวรรษที่ 22-23

3. องค์พระบรมธาตุเจดีย์ตั้งแต่สมัยแรกสร้าง น่าจะมีฐานะเป็น "มหาสถูป" ที่ตั้งอยู่ภายนอกเมืองตามแบบของลังกา จนกระทั่งอยุธยาได้เข้ามามีบทบาทต่อเมืองนครศรีธรรมราชในพุทธศตวรรษที่ 19-20 จึงเปลี่ยนแปลงฐานะของพระบรมธาตุเจดีย์ให้เป็น "พระมหาธาตุ" ที่ตั้งอยู่ในใจกลางเมือง

K 45107214 : MAJOR : ART HISTORY

TE165182

KEY WORD : NAKHON SI THAMMARAT PHRA BOROMATHAT CHEDI / ANALYSIS IN ART HISTORY

PRAPHAT CHUVICHEAN : ART HISTORICAL ANALYSIS ON PHRA

BOROMATHAT CHEDI NAKHON SI THAMMARAT. THESIS ADVISOR :

ASST.PROF.SAKCHAI SAISINGHA, Ph.D. 227pp. ISBN 974-464-108-8

This thesis submits a vision in art historical analysis on Phra Boromathat Chedi Nakhon Si Thammarat ,because the backward studies were based mostly on the legend or myth. The results of the study can be abbreviated into three points :

1. Phra Boromathat Chedi Nakhon Si Thammarat was first time built around 13th century circa and were influenced by Sri Lankan style Stupa of the same century associated with detail of Srivijaya style architecture in Peninsular Thailand . The spread of Sri Lankan style Stupa,built in typical local architectures took place in Pagan Art too. Subsequent restorations and other monasteries around it was occurred in Ayutthaya period.

2. Prasat type subsidiary Chedi, situated outside, east of the gallery around Phra Boromathat Chedi,was previously believed that it is a model of Phra Boromathat Chedi at the beginning in Srivijaya art 9th-10th century. In fact this Chedi was built in late Ayutthaya period 17th-18th century,as a subsidiary Chedi like the others around Phra Boromathat Chedi.

3. At the beginning of foundation Phra Boromathat Chedi was built as "Mahathupa"(Great Stupa) which is monastery system of ancient Sri Lankan Buddhist culture.However,due to the influence of Ayutthaya on Nakhon Si Thammarat around 14th-15th century Phra Boromathat Chedi's duty was changed to be "Phra Mahathat" (Great Relic).